

Rengøringsmetoder

Rengøringsmetoder, der betaler sig

Det er vigtigt at overveje, hvilke rengøringsmetoder I anvender på arbejdspladsen. Vælg en metode der er tilpasset vedligeholdelsesstandard, arbejdets karakter og de enkelte medarbejdere. Metoder og redskaber spiller en afgørende rolle for medarbejdernes arbejdsmiljø, ligesom variation i arbejdet er med til at begrænse belastende arbejdsstillinger og nedslidning. Når I vælger metoder, er det naturligt, at I overvejer arbejdsmiljømæssige fordele og eventuelle ulemper ved de forskellige metoder. Brug arbejdspladsvurderingen som grundlag for hvilke områder i rengøringsarbejdet, der skal udvikles. Arbejdsmiljøorganisationen skal inddrages i disse overvejelser, så den kan rådgive om, hvordan arbejdsmiljøet kan højnes og kontrollere, at medarbejderne får den nødvendige instruktion og oplæring i metoder, redskaber og tekniske hjælpemidler.

Det betaler sig at få styr på metoderne, fordi:

- I forebygger nedslidning ved at vælge sunde og hensigtsmæssige metoder
- I forebygger langtidssygefravær, der er dyrt i både tid, penge og menneskelige omkostninger
- det er sund fornuft.

Metoder - det er jeres valg

- **Vælg metoder:** Anvend lette rengøringsvogne, der er vedligeholdte og lette at manøvrere. Brug en sund arbejdsteknik med vægtoverføring – ved f.eks. træk og skub af vogne og arbejdsredskaber holdes ryggen ret, og kropsvægten kan bruges til at skubbe med. Benyt i videst muligt omfang fiberklude, kopmetoden eller fugtige/våde moppegarn. Dermed undgår I løft af tunge spande med vand og opvridning af klude/mopper, og at hænder kommer for meget i kontakt med vand. Vær opmærksomme på, at metoden skal tilpasses vedligeholdelsesstandard
- **Vælg redskaber:** Håndholdte gulvmaskiner skal være udformet, så de er lette at bevæge, køre med og påfylde. Vælg redskaber, der er fleksible og kan indstilles efter typen af arbejdsopgaver. Det er nemlig vigtigt for arbejdsmiljøet, at redskaberne kan tilpasses brugerens fysik, så de mindsker løft, træk og skub mest muligt. Du har som leder ansvar for og skal sammen med sikkerhedsorganisation kontrollere, at maskiner, redskaber og andre tekniske

hjælpemidler er indrettet og anvendes sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt

- **Brugsanvisninger:** Nye maskiner skal leveres med en dansk brugsanvisning, der indeholder en fuldstændig beskrivelse af, hvordan maskinen skal bruges på en sikker og forsvarlig måde og hvilke risici, der foreligger ved maskinen. Sørg for, at alle kan forstå, hvordan maskinerne skal bruges, også dem der ikke taler dansk
- **Værnemidler:** Du skal sørge for, at alle medarbejdere oplæres i og anvender relevante værnemidler. Medarbejderne bør f.eks. anvende handsker ved risiko for hudkontakt med vand og rengøringsprodukter samt sanitetsrengøring, eller åndedrætsværn ved brug af produkter på sprayflaske
- **Tænk rutinerne igennem:** Spørg medarbejderne, hvordan de oplever dagligdagen med de redskaber, der er til rådighed, og vær lydhør over for medarbejdernes behov. Samtidig bør du forholde dig kritisk til eventuelle "hjemmestrikkede" metoder for at sikre medarbejderne et sundt arbejdsmiljø. Benyt ergonomisk korrekte redskaber og hjælpemidler, hvor det er muligt. Gøres der rent på store arealer, kan det f.eks. være en fordel at anvende tekniske hjælpemidler
- **Arbejdstempo:** Et højt arbejdstempo kan påvirke medarbejdernes arbejdsmiljø, og derfor bør I sammen overveje, om tempoet passer til arbejdets karakter og størrelse for at afklare og tilpasse de daglige arbejdsrutiner til medarbejderne
- **Krav til indretning:** Pladsforholdene har indflydelse på medarbejdernes arbejdsvilkår og fysiske rammer for udførelse af arbejdet. Sørg derfor for at lave klare aftaler med kunde og bruger om, hvordan lokalerne indrettes og efterlades til rengøring.
- **Men husk nu, udgangspunktet er APV'en og handlingsplanen.**

Spørgsmål til lederen

- Hvordan instruerer du medarbejderne i sunde metoder og teknikker?
- Hvor ofte drøftes rengøringsmetoder i sikkerhedsorganisationen?
- Har medarbejderne været på kursus i ergonmi, metoder og rengøringsmidler?
- Er rengøringsvognene og andre hjælpemidler ergonomisk korrekt udformede og indstillede til den enkelte bruger?

- Bliver rengøringsvognene og maskiner eftersat og vedligeholdt?
- Kan medarbejderne nå arbejdsopgaverne, eller kan det være nødvendigt at se på organiseringen af arbejdet?

Vidste du, at Arbejdstilsynet har en online tjekliste, "Check på rengøringsvogne og maskiner", der kan hjælpe dig med at få styr på rengøringsvogne og maskiner? Her kan du hente gode råd og information om regler og krav til en målrettet indsats for arbejdsmiljøet i jeres virksomhed. Adressen er www.at.dk (Klik på menuen 'information' øverst på siden. Vælg herefter menuen "andre informationsmaterialer" efterfulgt af klik på "Rengøringsindsats 1998").

"Maskinerne skal være lette at håndtere, så de belaster medarbejderne mindst muligt fysisk".

- Teddy Andersen, arbejdsleder for rengøringen på Teknologisk Institut

Vidste du, at arbejdsmiljøproblemer, som giver anledning til muskel- og skeletbesvær, skal identificeres og kortlægges samt medtages i jeres APV

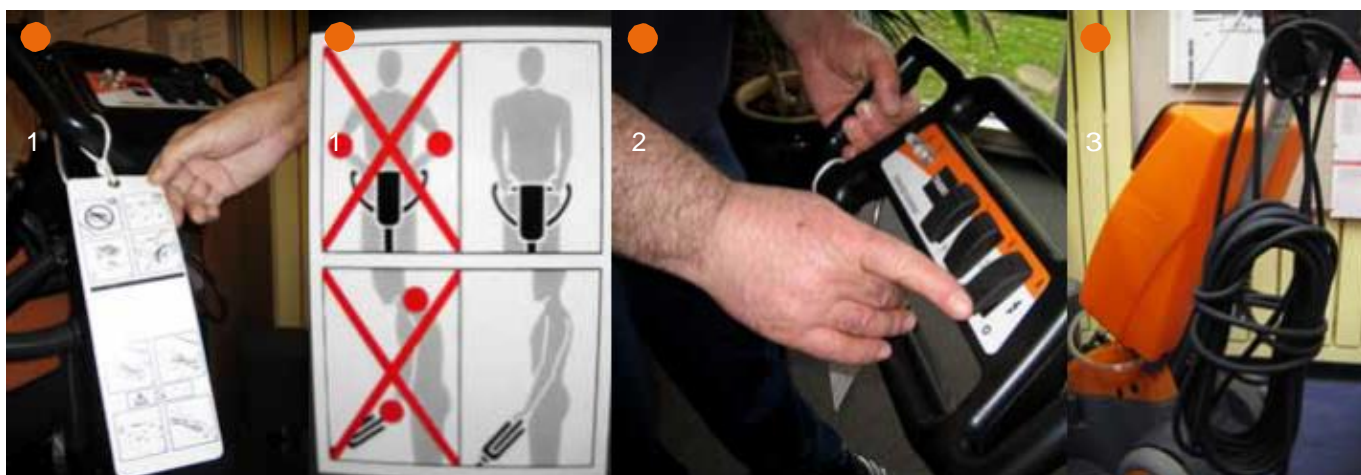
Fleksible og automatiserede maskiner

Til rengøringen på Teknologisk Institut har man valgt at benytte automatiserede maskiner med gående fører til en del af områderne. Det betyder, at medarbejderne ikke skal bruge kræfter på at skubbe eller trække maskinerne hen over gulvet, når de f.eks. vasker det, fortæller Teddy Andersen, der er arbejdsleder.

- På alle maskiner kan kørehåndtag eller styr justeres, så
- 1 det passer til den enkelte medarbejder, og til maskinen hører både en brugsanvisning samt illustration af de korrekte arbejdsstillinger til maskinen.

- I betjeningspanelet er der indbygget trykknapper til
- 2 igangsætning og maskinens øvrige funktioner. Her kan modstanden også reguleres.

- For at højne sikkerheden hænger ledningen på en krog,
- 3 som sidder på maskinen. Herfra kan længden på ledningen justeres efter behov.

Lette rengøringsvogne og farvekoder

- 4 Rengøringsvognene er konstrueret lette i vægten, og håndtagene til at styre vognen med er lange, så medarbejderne alt efter deres højde kan vælge at placere hænderne i den rigtige vinkel ud fra kroppen, når de kører med vognen.
- 5 På Teknologisk Institut arbejder rengøringspersonalet efter princippet "Cleaning Excellence". Det betyder bl.a., at klude og spande er mærket med bestemte farver til bestemte opgaver. På den måde forebygges fejl, og sikkerheden er større for både medarbejdere og brugere. Billedet illustrerer farverne på spand og klud.

Mikrofibermetoden

- 6 For at undgå vådt arbejde anvendes mikrofiberklude til inventarrensning på Teknologisk Institut. Kludene vaskes hver dag og opbevares, så de er fugtige til brug. Medarbejderne benytter "16-siders metoden". Kludene kogevaskes og centrifugeres ved ca. 600 omdrejning/

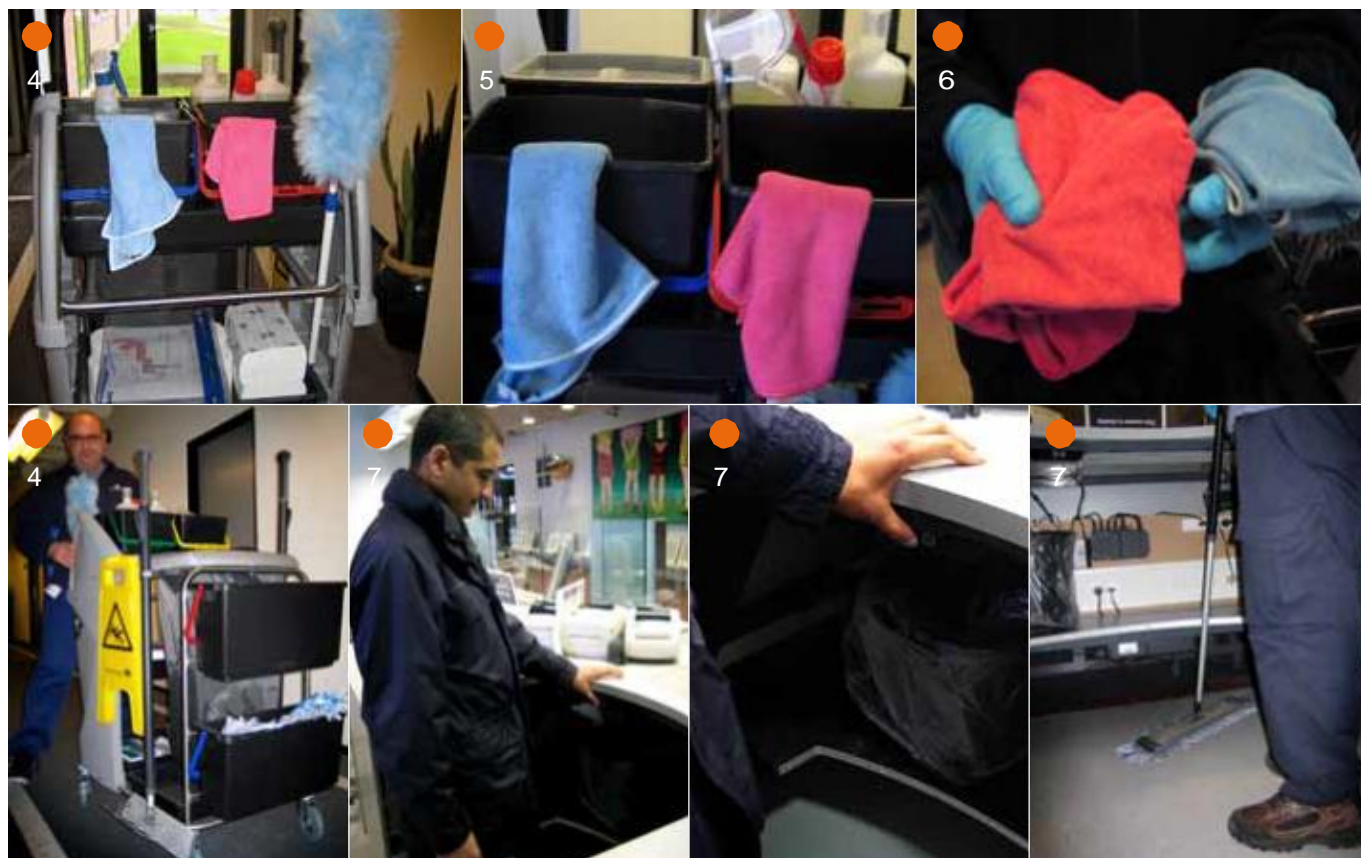
min. Herefter lægges de fugtige klude i en plastpose eller spand med låg. Herfra anvendes de direkte, idet de foldes en gang på den ene led og to gange på den anden. Herved fremkommer 16 sider af kluden. Når de 16 sider er brugt, lægges kluden til vask.

Rengøringsvenlige arbejdspladser

- 7 I rengøringen på Københavns Hovedbanegård har man en god dialog med brugerne. Det har resulteret i, at der lægges vægt på gode ergonomiske arbejdsstillinger til alle, og hæve-sænkebordet kommer ikke kun brugeren af bordet til gode, men også rengøringsmedarbejderne, der lettere kan komme til at gøre rent under bordene uden fysisk belastende vrid. Hertil hjælper også moppen med teleskopskaft, så længden på skaftet kan indstilles korrekt afhængig af medarbejderens højde og opgavens karakter.

Varierede arbejdsmetoder

Hos Integreret Miljøservice har direktør Henrik Thomsen

valgt at målrette sin ledelse mod arbejdsmiljøet. Arbejdsopgaverne består primært af rengøring i private hjem. Oftest kan det ikke lade sig gøre at medbringe traditionelle rengøringsvogne og maskiner i hjemmene. Ved nogle af opgaverne gælder der arbejdsbetingelser, som kræver særlige metoder, og arbejdsopgaver kan ofte være fysisk belastende.

”Ved hårdt fysisk arbejde har medarbejderne frihed til på området at variere arbejdsmetoderne”.

- Henrik Thomsen, direktør, Integreret Miljøservice

Ved f.eks. nedvaskning af vægge med en moppe kan man vælge at gøre det i kortere tid og så lave noget andet. Det kan lade sig gøre, fordi medarbejderne går to og to sammen. Det gør de bl.a. for at sikre, at medarbejderne kan variere deres arbejdsmetoder og ikke lider fysisk overbelastning.

”Der er flere fordele ved at gå to og to, fordi man kan aflaste hinanden, og så er der det sociale aspekt som en sidegevinst”.

- Henrik Thomsen, direktør, Integreret Miljøservice

Alternative og effektive redskaber

Hos Integreret Miljøservice benytter de forskellige redskaber såsom sækkevogne med glideskinner og forlængere til de tunge byrder samt sneskovle til opsamling af affald. Disse redskaber understøtter sunde arbejdsstillinger, fordi medarbejderne ikke skal bukke sig.

”Det skal både være praktisk, men også brugervenligt”.

- Henrik Thomsen, direktør, Integreret Miljøservice

